

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Прев 122/07
13.12.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Михаила Рулића, Власте Јовановић, Николе Станојевића и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиоца Стечајна маса "АА", чији је пуномоћник АБ, адвокат, против туженог Предузеће "ББ", чији је пуномоћник БА, адвокат, ради дуга, вредност предмета спора 6.976.990,18 динара, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег трговинског суда Пж.бр. 7930/06 од 27.12.2006. године, у седници већа одржаној дана 13.12.2007. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Вишег трговинског суда Пж. бр. 7930/06 од 27.12.2006. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Трговинског суда у Београду, П.број 286/04 од 21.06.2006. године у ставу један изреке усвојен је тужбени захтев и обавезан је тужени да тужиоцу на име главног дуга исплати износ од 183.629,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.01.1995.године па до исплате и износ од 4.990.090,37 динара, на име обрачунате законске затезне камате. Ставом два изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у преосталом делу. Ставом три изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име парничних трошкова исплати износ од 402.482,00 динара.

Пресудом Вишег трговинског суда Пж.бр. 7930/06 од 27.12.2006. године у ставу један изреке одбијене су жалбе тужиоца и туженог као неосноване и потврђена је првостепена пресуда Трговинског суда у Београду, у делу става један изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу плати на име главног дуга износ од 183.629,00 динара и износ од 4.990.090,37 динара, на име обрачунате законске затезне камате, као и у ставу два и три изреке. Ставом два изреке другостепене пресуде преиначена је пресуда Трговинског суда у Београду у делу става један изреке који се односи на камату на износ главног дуга од 183.629,00 динара тако што је тужени обавезан да исплати тужиоцу законску затезну камату на наведени износ почев од 28.10.2000.године до исплате, а одбијен је тужбени захтев за законску затезну камату на наведени износ почев од 24.01.1995. године до 27.10.2000. године.

Против правоснажне другостепене пресуде благовремену и дозвољену ревизију, преко пуномоћника из реда адвоката, изјавио је тужилац побијајући је у делу у коме је одбијена жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу два изреке као и у делу у коме је преиначена првостепена пресуда, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. важећег Закона о парничном поступку, који се код оцене основаности ревизије примењује на основу члана 491.став 1. истог закона ("Службени гласник Републике Србије" број 125/04 од 22.11.2004. године, ступио на снагу 23.02.2005. године), обзиром да је првостепена пресуда донета након ступања на снагу наведеног закона, Врховни суд Србије је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361.став 2. тачка 9. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 361.став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се указује ревизијом јер нижестепене пресуде немају недостатака због којих не би могле бити испитане. То што изрека првостепене пресуде не конкретизује у ком делу је одбијен тужбени захтев не представља битну повреду због које се иста није могла испитати, обзиром да првостепена пресуда садржи износ на који је постављен тужбени захтев и за који износ је исти усвојен из чега се може утврдити и за који износ је тужбени захтев одбијен. Спорно правно питање да ли су парничне странке уговором од 11.12.1995. године извршиле новацију обавезе туженог првостепени суд је разрешио тако што није прихватио тврдњу тужиоца да је извршена новација за шта је дао јасне и непротивречне разлоге, које је другостепени суд ценећи жалбене наводе о погрешној примени материјалног права у целисти прихватио.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је, као купац, био у пословном односу са туженим, као продавцем, поводом испоруке клима уређаја. По том основу тужилац је туженом дана 24.01.1995. године уплатио аванс у износу од 300.000,00 динара. Тужени је дана 20.07.1995. године испоручио тужиоцу клима уређаје у укупној вредности од 116.371,00 динара, те је остао у обавези да тужиоцу врати вишак уплаћеног аванса у износу од 183.629,00 динара који није покривен испоруком робе, са каматом од дана

усплате аванса, па дан 11.12.1995. године када су парничне странке закључиле уговор о утврђивању обавеза и потраживања, на коме тужилац заснива свој захтев, дуг туженог према тужиоцу за неискоришћени аванс износио је 280.047,27 динара. Уговором су парничне странке утврдиле нереално висок износ главног дуга од 252.645,00 ДЕМ, на име неискоришћеног аванса у односу на стварни дуг туженог према тужиоцу.

Тужилац је поставио тужбени захтев за исплату износа од 270.320,40 еура у динарској противвредности по највишем курсу НБС на дан плаћања и уговорену камату од 1,5 месечно на износ од 129.175,34 еура у динарској противвредности почев од 28.10.2000.године до исплате, позивајући се на уговор о утврђивању обавеза и потраживања закључен између парничних странака 11.12.1995. године, сматрајући да су наведеним уговором парничне странке извршиле новацију обавезе туженог по којој је престала да важи раније уговорена обавеза туженог да тужиоцу испоручи клима уређаје, уместо које је тужени преузео обавезу исплате ревалоризованог износа уплаћеног аванса са уговореном каматом.

Код овако утврђених чињеница и постављеног тужбеног захтева правилно је другостепени суд у побијаној одлуци потврдио првостепену пресуду за износ главног дуга од 183.629,00 динара са законском затезном каматом од 28.10.2000. године као и за износ од 4.990.090,37 динара, који износ представља обрачунату законску затезну камату на наведени главни дуг од 24.01.1995. године до 27.10.2000. године, док је у преосталом делу тужбени захтев одбијен.

Неоснован је навод ревизије о погрешној примени материјалног права. Правилан је закључак нижестепених судова да парничне странке уговором од 11.12.1995. године нису извршиле новацију обавезе туженог. Наведеним уговором парничне странке су утврдиле обавезу туженог поводом повраћаја аванса. Када је уговором регулисана авансна уплата на име цене робе, па продавац изврши делимичну испоруку робе тада остатак аванса, који није покривен испоруком робе, продавац држи без правног основа, па је дужан да исти врати купцу по правилима стицања без основа у смислу члана 210. и 214. ЗОО. Стога уговарање повраћаја више уплаћеног аванса не представља новацију. Међутим, парничне странке су уговором од 11.12.1995. године утврдиле нереално висок износ главног дуга туженог према тужиоцу на име неискоришћеног аванса обзиром да према наведеним одредбама Закона о облигационом односима, тужилац има право само на повраћај нереализованог аванса, у валути у којој је извршена уплата аванса односно износа од 183.629,00 динара, са каматом по Закону о висини стопе затезне камате, што му је досуђено побијаном одлуком, јер је тужиоцу досуђена камата од 28.10.2000. године до исплате на износ главног дуга, а од 24.01.1995. године до 27.10.2000. године иста је досуђена у виду обрачунатог износа.

Неосновано је позивање ревидента на одредбу члана 348.став 1. Закона о облигационим односима јер се у конкретном случају не ради о уговарању нове обавезе туженог према тужиоцу, већ о повраћају нереализованог аванса. Неосновано је и позивање на одредбу члана 1089. Закона о облигационим односима које регулише уговор о поравнању, јер између парничних странака није постојао спор или неизвесност о неком правном односу, кога би странке помоћу узајамног попуштања прекидале односно уклањале неизвесност и одређивале своја узајамна права и обавезе. Повраћај аванса који није оправдан испоруком робе, регулисан је одредбама Закона о облигационим односима које регулишу стицање без основа, те у вези са тим нема спора и неизвесности међу парничним странкама, па је наведено право на повраћај аванса са законском затезном каматом, тужилац могао остварити судским путем и без закључења предметног уговора.

Са свега изложеног, те како не стоје ревизијски разлози као ни разлози на које ревизијски суд пази по службеној дужности, на основу члана 405. ст. 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија,

Стојан Јокић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

дљ.